

кожному етапі стратегічного розвитку логістичних транспортних систем унаслідок управлінських впливів і з урахуванням вихідного стану логістичної транспортної системи та зміни глобальних, субглобальних, макро- і мікроекономічних факторів впливу;

– наукове обґрунтування впливу глобалізаційних процесів на розвиток логістичних транспортних систем України всіх рівнів шляхом виявлення тенденцій, узагальнення проблем і завдань розвитку ЛТС провідних країн світу в умовах глобалізації з метою підвищення глобальної адаптивності вітчизняних логістичних транспортних систем;

– напрями розвитку транспортної політики України на основі визначення комплексу заходів щодо утвердження України як морської держави, які включають: створення умов для відродження вітчизняного судноплавства; поліпшення управління морською галуззю; підвищення конкурентоспроможності українських портів; стимулювання розвитку в Україні системи морської освіти; створення фінансових умов для імплементації документів Міжнародної морської організації щодо безпеки судноплавства та охорони навколишнього середовища; стимулювання розвитку вітчизняного суднобудування;

– шляхи сприяння розвитку логістичних транспортних систем на основі активізації транскордонного співробітництва України, до яких віднесено: створення торговельно-логістичних центрів розвитку транскордонної торгівлі; протидію нелегальним економічним операціям у транскордонній торгівлі; удосконалення роботи органів митної та прикордонної служб у напрямі спрощення контролю і митного огляду товарів; активізацію інвестиційної політики в будівництві дорожньої інфраструктури прикордонних регіонів.

Слід окремо підкреслити, що розроблені теоретичні положення роботи, методологічні та методичні засади, конкретні методики та методи мають **практичне значення** і можуть бути використанні з метою вирішення проблеми визначення стратегічних орієнтирів розвитку логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації.

Це підтверджено відповідними актами про впровадження результатів дисертаційного дослідження зокрема, при підготовці Програми розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів до 2020 р. в контексті входження України у світовий та європейський транспортний простір. Результати дисертації використано в практичній діяльності: Державного підприємства «Миколаївський морський торговельний порт» при формуванні плану розвитку підприємства (довідка від 11.02.2015 № 01/155); Департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради в процесі розробки стратегії розвитку міста Запоріжжя (довідка від 04.11.2014 № 01-10/262); Запорізької Торгово-промислової палати при удосконаленні транспортної політики Запорізької області (довідка від 13.11.2014 № 04-2-181).

Окремі теоретичні положення дисертаційної роботи використовуються в навчальному процесі Одеської державної академії будівництва та архітектури Міністерства освіти і науки України при викладанні дисциплін «Логістика», «Інфраструктура товарного ринку», «Маркетингова політика розподілу», «Міжнародні економічні відносини», «Управління маркетингом», «Стратегічний маркетинг» (довідка від 25.11.2014 № 02/89).

Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях

Основні наукові положення, висновки і результати дисертаційного дослідження оприлюднені в 35 наукових працях, підготовлених особисто і у співавторстві. В тому числі: у одній одноосібній монографії, одній колективній монографії; 25 публікаціях у наукових фахових виданнях, в т. ч. 7 – у виданнях, віднесених до міжнародних наукометричних баз, 3 – у виданнях іноземних держав, а також у матеріалах та тезах науково-практичних конференцій.

Результати дисертації у зазначених виданнях викладені у повному обсязі.

Зміст автореферату дисертації повністю ідентичний з її основними

положеннями.

Дискусійні положення та зауваження

Дисертаційна робота Мінакової С.М. не позбавлена окремих зауважень та дискусійних положень.

1. На основі аналізу даних таблиці 3.1 (с.124) автор зробив висновок про те, що «стан і закономірності розвитку ЛТС України щільно пов'язані та значною мірою детермінуються динамікою показників економічного розвитку країни, які демонструють стабільне зростання протягом досліджуваного періоду». На мою думку, дані таблиці 3.1 не є повністю співставними. Так, значення показників ВВП, капітальних інвестицій та обсяг реалізованих послуг – наведені у млрд.грн., прямих іноземних інвестицій й валової доданої вартості – у млн.грн., обсягів експорту та імпорту – у дол. США. Для забезпечення співставності, доцільно було б визначити темпи зростання цих показників.

2. На основі даних таблиці 3.2 (с.126) щодо обсягів перевезень для побудови прогнозної моделі використано можливості Excel. У MS Excel наявна можливість отримати не тільки рівняння лінії тренду, а й перевірити достовірність за допомогою коефіцієнта детермінації R^2 . Нажаль, автором роботи не наведено значення показника R^2 для отриманих трендових рівнянь, що не дає можливості порівняти їх точність.

3. Вихідні наді для прогнозування у таблиці 3.2 (с.126) складають 6 періодів (з 2008 по 2013 рік). Як відомо, на вибір тривалості вихідного періоду суттєвий вплив має призначення кореляційної формули, що відшукується. Якщо в результаті аналізу потрібно отримати формулу для перспективного планування, вихідний період, повинний мати більшу тривалість, ніж при розрахунків в межах поточного й оперативного планування. На мою думку, прогноз був би більш точнішим, якщо б автор обрав більш тривалий період в якості вихідних даних.

4. В таблиці 3.4 (с. 128) на основі обраної у таблиці 3.2 моделі щодо обсягів перевезень усіма видами транспорту, здійснено прогноз для різних видів транспорту: наземного, автомобільного, залізничного, трубопровідного та ін. На мою думку, використання апроксимуючого рівняння для усіх видів транспорту дає можливість прогнозування загального усередненого показника, що дещо знижує точність прогнозу на 2015 та 2016 рік. Для кожного виду транспорту, оскільки тенденції розвитку різних видів транспорту не повністю співпадають.

5. За результатами кореляційно-регресійного аналізу було побудовано економетричну модель залежності величини вантажообороту автомобільного транспорту від середньооблікової кількості штатних працівників підприємств транспорту та розміру капітальних інвестицій у розрізі регіонів України (с. 146). Модель побудовано на підставі статистичних даних за 2013 рік, які представлені у таблиці 3.11. Виходячи із макроекономічних показників економіки України, впродовж останніх років відбували зростання та спади. Так, 2009 – 2010 роки – це роки фінансово-економічної кризи, у 2012 – 2013 роках – спостерігалось покращення ситуації, 2014 рік став початком чергової кризи. Тобто 2013 рік не є показовим. Таким чином, отримана автором модель була б більш точною та придатною для довгострокового та стратегічного прогнозуванні в разі, якщо б дані у розрізі регіонів були в узяті не тільки за 2013 рік, а й за певний часовий період (впродовж декількох років).

6. На рис. 3.9 та 3.10 наведені залежності між парами показників: вантажообороту автомобільного транспорту від капітальних інвестицій та вантажообороту автомобільного транспорту від кількості штатних працівників підприємств цієї сфери, отримані за допомогою економетричної моделі. На рисунках наведені відповідні значення коефіцієнті детермінації R^2 , вони складають 0,5425 та 0,5407. Як відомо, мірою ефективності регресійної моделі є коефіцієнт детермінації R^2 , що визначає, з якою точністю отримане регресійне рівняння описує (апроксимує) вихідні дані. Точність моделі тим, вища, чим більш наближеним до 1 є значення коефіцієнту детермінації. Отримані автором

значення R^2 свідчить про те, що апроксимуюча крива другого ступеню не в достатній мірі забезпечує адекватність запропонованої моделі реальним економічним процесам. На мою думку, доцільно було б скористатись іншими економетричними моделями, наприклад функцією взаємної кореляції.

7. За результатами кореляційно-регресійного аналізу побудовано двофакторну модель лінійної регресії залежності випуску валового внутрішнього продукту за видом економічної діяльності «Транспорт, складське господарство, поштова і кур'єрська діяльність» від обсягів капітальних інвестицій і прямих іноземних інвестицій у галузь (с. 204).

На с. 205 наведено багатofакторну регресійну модель залежності частки валової доданої вартості у випуску валового внутрішнього продукту за видом економічної діяльності «Транспорт, складське господарство, поштова і кур'єрська діяльність» від частки підприємств, що впроваджували інноваційні продукти; частки підприємств, що впроваджували інноваційні технології; частки підприємств, що впроваджували маркетингові інновації та – частка підприємств, що впроваджували організаційні інновації.

Обидві моделі є лінійними регресійними. В таких економетричних моделях економічні показники, що є пояснювальними змінними, на практиці дуже часто пов'язані між собою. Це є суттєвою перешкодою у моделюванні. Це явище називають мультиколінеарністю. Недоліком є те, що запропоновані моделі, на жаль, не перевірені на мультиколінеарність.

Зазначені недоліки та зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Мінакової Світлани Михайлівни «Стратегічні орієнтири розвитку логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації» є самостійним, завершеним, кваліфікованим науковим дослідженням, характеризується високим рівнем актуальності, новими науково

обґрунтованими результатами, що вирішують важливе наукове завдання і мають практичне значення для формування стратегічних напрямів розвитку логістичних транспортних систем України з урахуванням особливостей глобалізаційних процесів в країні.

Зміст дисертації повністю відповідає спеціальності 08.00.03 – економіка і управління національним господарством.

Зміст роботи, логіка викладення матеріалу, наукові і прикладні результати дослідження свідчать про глибокі теоретичні знання, володіння методами наукових досліджень, вміння вирішувати складні наукові і прикладні проблеми.

Актуальність теми, наукова новизна основних положень, висновків і пропозицій дисертаційної роботи, її теоретичне і практичне значення, відповідність вимогам пунктів 9, 10, 12, 13 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. №567 до подібних робіт, дають підставу для присудження Мінаковій Світлані Михайлівні наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка і управління національним господарством.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, доцент,
академік Академії економічних наук України,
доцент кафедри менеджменту
організацій та логістики
ДВНЗ «Запорізький національний університет»

Л.А.Горошкова

Проректор з науково-педагогічної роботи
ДВНЗ «Запорізький національний університет»,
доктор технічних наук, професор,
академік Академії економічних наук України

В.П.Волков

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, доцента Турченка Дмитра Кузьмича на дисертаційну роботу Мінакової Світлани Михайлівни на тему: «Стратегічні орієнтири розвитку логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації», подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Актуальність теми дисертації. Зростання ролі логістичних транспортних систем України у забезпеченні стійкого економічного розвитку країни є одним з ключових факторів інтеграції національної економіки у світові економічні процеси, підвищення конкурентоспроможності як на рівні національної економіки, так і на рівні окремих суб'єктів господарювання завдяки сприянню зовнішньоекономічних зв'язків, налагодженню системи товароруху, оптимізації матеріальних і супутніх ним процесів. Водночас, транспортні системи і мережі України і досі певним чином несуть на собі відбиток економічної структури радянських часів, не достатньою мірою відповідають нинішнім економічним реаліям України і світу, перспективним напрямом структурних трансформацій в економіці країни і розвитку ринкових тенденцій. Ринок логістичних послуг в Україні перебуває у стадії активного формування, і його потенціал, який є досить високим для вітчизняної економіки (особливо, враховуючи транзитні можливості України), поки не використовується повною мірою.

Виходячи з викладеного, розвиток логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації потребує визначення стратегічних орієнтирів, довгострокових цільових настанов на основі формування теоретико-методологічного базису, концепції і комплексу методичних підходів, інструментів і важелів державного регулювання розвитку вітчизняних ЛТС, що зумовлює актуальність теми дисертації Мінакової С.М., відповідність

Вхід. №	05-235
№	05 2015
ДДМА	

об'єкта і предмета дослідження, цілей і завдань, а також структури дисертації окресленій важливій науковій проблемі.

Дисертація виконана в рамках наукових досліджень, передбачених планом науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту фундаментальних і прикладних досліджень Одеського національного морського університету Міністерства освіти і науки України за темами: «Теоретичні основи оптимального функціонування та розвитку інтегрованої логістичної системи доставки вантажів» (номер держреєстрації 0105U002349, 2008-2010 рр.), «Проектно-орієнтоване управління підприємствами морського транспорту» (номер держреєстрації 0112U004304, 2012-2014 рр.), а також НДР кафедри «Економіка та моделювання ринкових відносин» Інституту інноваційної та післядипломної освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова Міністерства освіти і науки України за державною бюджетною темою «Дослідження пріоритетних напрямів регіональної політики в економічній сфері» (номер держреєстрації 0110U007602, 2010-2013 рр.), що додатково підтверджує її актуальність для науки і практики.

Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Зміст дисертаційної роботи свідчить про глибоке теоретичне опрацювання автором досліджуваної проблеми, що підтверджує і перелік використаної наукової літератури (як вітчизняної, так і іноземної). Концептуальні положення роботи ґрунтуються на теоретичних засадах кількох провідних економічних шкіл – починаючи з історичної, неокласичної, кейнсіанської до інституціоналізму й економічної теорії формування і розвитку нової глобальної економічної системи (кінець ХХ – початок ХХІ століття) – і доповнюються теоретико-методологічними положеннями логістичних концепцій. Одержані здобувачем нові наукові результати відзначаються логічною послідовністю та належним рівнем обґрунтованості завдяки

адекватному і коректному використанню комплексу загальнонаукових, конкретно-наукових і спеціальних методів наукового дослідження на основі діалектичного, гіпотетико-дедуктивного, системно-аналітичного, системно-структурного і системно-функціонального підходів.

Підтвердженням достатньої достовірності та адекватності результатів дисертаційного дослідження Мінакової С.Ю. є те, що інформаційна база роботи охоплює законодавчі акти Верховної Ради, Укази Президента, Постанови Кабінету міністрів України, статистичну і звітну інформацію міністерств та відомств України. Зроблені автором висновки є логічно обґрунтованим підсумком аналітичного опрацювання великого масиву статистичної інформації та відображають основні положення дисертації. Розроблені в дисертації рекомендації і пропозиції є конкретними, стосуються важливих напрямів стратегічного розвитку логістичних транспортних систем України з урахуванням впливу процесів глобалізації, відзначаються науковою новизною та свідчать про вагомий внесок автора в розвиток теорії і практики управління макроекономічними процесами.

Теоретичні, методологічні і організаційно-методичні положення дисертації ілюструються фактичним матеріалом, якому властивий прикладний характер. Апробація нових наукових результатів дисертації проводилась на декількох міжнародних та вітчизняних науково-практичних заходах. Обґрунтовані й достовірні положення дисертаційного дослідження знайшли впровадження в діяльності Департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради; Запорізької Торгово-промислової палати, Державного підприємства «Миколаївський морський торговельний порт», що додатково підтверджує обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Найбільш вагомі наукові результати дисертації і ступінь їх наукової новизни.

До найбільш вагомих науково обґрунтованих результатів дисертаційної роботи, що характеризуються науковою новизною, належать наступні.

В теоретичному розділі дослідження автором опрацьовані панівні наукові підходи до визначення сутності та структури логістичних транспортних систем як складової національної економіки, визначено фактори впливу і доповнено принципи розбудови ЛТС України принципом глобальної адаптивності (с. 21), в результаті чого розвинуто теоретичний підхід до трактування логістичної транспортної системи як складної, організаційно завершеної структурованої економічної системи з п'ятьма рівнями логістичної взаємодії (підприємство, територіальний центр, територіальна система, кластер, інтегрована логістична транспортна система України), що утворюється сукупністю транспортних систем і мереж, елементів транспортної і логістичної інфраструктур, органів управління усіх рівнів і суб'єктів підприємницької діяльності, взаємопов'язаних на основі формування функціональної і забезпечувальної підсистем реалізації інтегрованих матеріальних і супутніх ним потокових процесів (с. 25). Результатом вивчення ролі логістичних транспортних систем у національній економіці стало поглиблення теоретичних засад стратегічного управління розвитком логістичних транспортних систем в умовах глобалізації шляхом уточнення змісту поняття «стратегічні орієнтири розвитку логістичних транспортних систем» як несуперечливого комплексу їх якісних характеристик, які відповідають майбутньому бажаному (еталонному) стану згідно визначених цілей на кожному етапі стратегічного розвитку логістичних транспортних систем внаслідок управлінських впливів і з урахуванням вихідного стану логістичної транспортної системи і зміни глобальних, субглобальних, макро- і мікроекономічних факторів впливу (с. 58).

В методологічному розділі дисертації автором вперше теоретично обґрунтовано методологічний підхід до розвитку логістичних транспортних систем, який побудований у рамках загальнофілософської концепції пізнання

шляхом синтезу системного і системно-структурного підходів, методології державного регулювання процесів економічного розвитку, методів економічної діагностики і формалізації процесів взаємодії суб'єктів господарювання різних рівнів агрегованості, сценарного моделювання з використанням логістичного інструментарію (с. 68-71). У відповідності до визначеного методологічного підходу автором удосконалені методичні положення проектування логістичних систем на основі конкретизації принципів формування транспортної складової логістичних транспортних систем різних рівнів і структурованого методичного комплексу проектування логістичних систем на мікрорівні як складових регіональних і інтегрованих логістичних транспортних систем України (с. 74-82). Методологія дослідження та розвитку логістичних транспортних систем України також включає удосконалені автором методичні засади дослідження стану і потенціалу розвитку вітчизняних ЛТС на основі формування системи показників і методичних положень кількісного оцінювання на основі інтегральних показників потенціалу розвитку логістичних транспортних систем мезорівня і його складових (с. 87-90), що посилює її аналітико-прогностичні можливості, особливо з урахуванням виявлених в роботі: впливу глобалізаційних процесів на розвиток ЛТС України усіх рівнів, тенденцій, проблем і завдань розвитку ЛТС провідних країн світу в умовах глобалізації (с. 107-119).

Аналітичний розділ дисертації містить результати економічної діагностики стану і перспектив розвитку ЛТС України в умовах глобалізації, а також окремих складових у розрізі видів транспорту, що дозволило автору вперше визначити комплекс стратегічних орієнтирів за ключовими напрямками розвитку логістичних транспортних систем України, до яких віднесені: організаційний, фінансовий, техніко-технологічний, інформаційний, інституціональний, правовий (с. 190-192). На особливу увагу заслуговує визначена автором особлива роль морського транспорту у

розвитку вітчизняних логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації.

Організаційно-методичні підходи до вирішення проблеми стратегічного розвитку логістичних транспортних систем України в період глобалізації в дисертації визначені у межах вперше обґрунтованої автором концепції стратегічного розвитку логістичних транспортних систем України, представленої на чотирьох рівнях (теоретико-методологічному, методичному, інструментальному, організаційному), системно організованих на основі визначених раніше стратегічних орієнтирів розвитку ЛТС України з урахуванням глобалізаційних процесів (с. 197-198). У рамках висунутої концепції і на основі побудованих автором кореляційних моделей залежності випуску ВВП транспортної галузі (с. 204, 219) отримано прогностичні значення досліджуваного показника за інерційним, мобілізаційним і модернізаційним сценаріями розвитку ЛТС України на період до 2020 року. Результати моделювання покладено в основу розробки сценаріїв інтеграції регіональної ЛТС у Пан'європейську транспортну систему на прикладі Одеської агломерації (с. 205-218). Автором удосконалено організаційно-методичний підхід до формування транспортно-логістичних кластерів, який засновується на уточненні стадій життєвого циклу транспортно-логістичного кластеру – ініціація утворення і мотивація учасників; розробка загальної стратегії функціонування; розробка пілотних проектів; розробка стратегічних проектів; саморегуляція; модернізація (с. 226-227) – і диференціації інструментів кластерної політики держави відповідно до типу кластеру і періоду його життєвого циклу (с. 228). На основі визначеного підходу в роботі розвинуто шляхи активізації транскордонного співробітництва України, до яких віднесено: створення торговельно-логістичних центрів розвитку транскордонної торгівлі; протидія нелегальним економічним операціям у транскордонній торгівлі; удосконалення роботи органів митної та прикордонної служб у напрямі спрощення контролю і митного огляду

товарів; активізація інвестиційної політики в будівництві дорожньої інфраструктури прикордонних регіонів (с. 265-280).

При визначенні шляхів реалізації стратегічних орієнтирів розвитку ЛТС України в умовах глобалізації у п'ятому розділі дисертації автором удосконалені напрями оптимізації транспортної політики України на основі визначення комплексу заходів щодо утвердження України як морської держави, який передбачає: створення умов для відродження вітчизняного судноплавства; покращення управління морською галуззю; підвищення конкурентоспроможності українських портів; створення умов для розвитку в Україні системи морської освіти; створення фінансових умов для імплементації документів Міжнародної морської організації щодо безпеки судноплавства та охорони навколишнього середовища; стимулювання розвитку вітчизняного суднобудування (с. 289-308). З метою реалізації висунутих положень автором розвинуто методичний підхід до організації модальних перевезень, який передбачає виділення операцій розробки графіку руху і вибору маршруту в самостійні організаційно-функціональні складові системи доставки вантажів (с. 319-322) і організацію модальних перевезень на основі застосування мережевих моделей (с. 329-337); удосконалено організаційні підходи до розвитку ЛТС України в умовах глобалізації шляхом удосконалення організаційної структури системи управління портовою діяльністю та державною системою забезпечення безпеки судноплавства (с. 338-339, 353-359).

Теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження

Теоретичне значення отриманих в дисертації результатів і сформульованих висновків і рекомендацій полягає у формуванні теоретико-методологічних засад і цілісної концепції стратегічного розвитку логістичних транспортних систем України з урахуванням процесів глобалізації, які закладають науковий базис державного регулювання процесів розбудови транспортної системи України і логістичної інфраструктури, формування

ефективної транспортної політики, інтеграції у міжнародні транспортні системи, у тому числі – за рахунок утвердження України як морської держави.

Суттєве значення для теорії управління розвитком логістичних транспортних систем як складової національної економіки України мають визначені автором структура і рівні взаємодії логістичної транспортної системи, а також виявлені в процесі дослідження фактори впливу на функціонування і розвиток ЛТС морських держав, що діють на макрорівні.

Практична значимість результатів дисертації.

Практична цінність роботи полягає в тому, що наукові результати дисертаційного дослідження дали змогу розробити конкретні практичні пропозиції та методичні рекомендації, які дозволяють формувати програми розвитку сфери логістичних транспортних систем України на державному, галузевому і місцевому рівні управління, визначати і реалізовувати пріоритетні напрями розвитку окремих видів транспорту (зокрема – морського), прогнозувати стан ЛТС України сфери послуг і тенденції їх розвитку. Надані рекомендації використані в практичній діяльності: Державного підприємства «Миколаївський морський торговельний порт» при формуванні плану розвитку підприємства (довідка від 11.02.2015 р. № 01/155); Департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради в процесі розробки стратегії розвитку міста Запоріжжя (довідка від 04.11.2014 р. № 01-10/262); Запорізької Торгово-промислової палати при удосконаленні транспортної політики Запорізької області (довідка від 13.11.2014 р. № 04-2-181).

Теоретичні і практичні положення, сформульовані в дисертації, використано в Одеській державній академії будівництва та архітектури Міністерства освіти і науки України при викладанні дисциплін «Логістика», «Інфраструктура товарного ринку», «Маркетингова політика розподілу»,

«Міжнародні економічні відносини», «Управління маркетингом», «Стратегічний маркетинг» (довідка від 25.11.2014 р. № 02/89).

Повнота викладу в публікаціях наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Згідно з вимогами, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, здобувачем опубліковано 35 наукових публікаціях загальним обсягом 32,65 ум. друк арк., серед яких одна одноосібна і одна колективна монографії, 25 статей у наукових фахових виданнях і виданнях іноземних держав, 8 публікацій у матеріалах наукових конференцій. Результати, представлені у публікаціях, повною мірою репрезентують основні положення дисертації та роблять їх доступними для ознайомлення наукової громадськості.

Вивчення дисертаційної роботи та автореферату свідчать про відповідність змісту автореферату основним її положенням. В авторефераті в повній мірі розкрито всі основні наукові результати, які отримано в процесі дослідження, ступінь новизни розробок, висновки та рекомендації.

Дискусійні положення і зауваження до змісту дисертації.

В дисертації містяться положення, які носять дискусійний характер, або викликають певні зауваження і побажання.

1. Розкриваючи структуру логістичної транспортної системи (с. 23 дисертації, с. 8 автореферату), автор виділяє функціональну і забезпечуючи підсистеми, але в подальшому в роботі не приділяє їм належної уваги, в результаті чого залишилися незрозумілими принципи і особливості їх формування, роль у розвитку логістичних транспортних систем тощо.

2. Дещо чужорідним виглядає аналіз теоретичних засад розвитку морських портів у першому розділі роботи, присвяченому вивченню теоретичних підходів до визначення сутності та структури логістичних транспортних систем як складової національної економіки України.

Залишилося незрозумілим, чому саме морським портам приділено особливу увагу.

3. Виглядає дещо штучним виділення автором серед факторів впливу на функціонування і розвиток логістичних транспортних систем України субглобальних факторів, до яких віднесені зростання обсягів виробництва і пов'язане із цим збільшення витрат сфери обігу (с. 66 дисертації). Якщо маються на увазі світові тенденції, то мова має іти про глобальні фактори, якщо автор говорить про тенденції національної економіки, викликані глобалізацією, то варто віднести ці фактори до макrorівня.

4. На с. 90 дисертації і с. 12 автореферату представлено розрахункову формулу для визначення інтегрального показника потенціалу розвитку ЛТС регіонального рівня на основі п'яти груп часткових показників. Було б доцільним представити у роботі розрахунки, здійснені за представленою формулою і їх аналіз.

5. На с. 148-149 дисертації представлені залежності вантажообігу автомобільного транспорту від капітальних інвестицій у розвиток транспорту і від кількості штатних працівників підприємств цієї сфери. Залишилося незрозумілим, за якими критеріями були обрані саме ці незалежні змінні, тим більше, що у подальшому в роботі виявлені залежності не використовуються.

6. На нашу думку, комплекс стратегічних орієнтирів розвитку логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації (с. 190-191) має включати інноваційно-інвестиційний напрямок, без чого власне розвиток перетворюється на обмежений у часі процес підтримання функціонування ЛТС.

7. Запропонована в роботі концепція стратегічного розвитку логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації (с. 148 дисертації і с. 18 автореферату) передбачає на організаційному рівні створення інформаційно-організаційного забезпечення цього процесу, включаючи оновлення форм державної статистики. На жаль, автор не конкретизує, яким саме чином це оновлення передбачається здійснити, хоча

в роботі неодноразово наголошується на тому, що відсутність статистичної бази стану ринку логістичних послуг в країні є фактором стримування розвитку ЛТС України.

8. За результатами сценарного моделювання інтеграції регіональної ЛТС у Пан'європейську транспортну систему на прикладі Одеської агломерації (с. 207-217) було б доцільно навести в дисертації прогностні значення показників економічного розвитку території за розглянутими інерційним, мобілізаційним і модернізаційним сценаріями.

9. В роботі побудована багатофакторна модель лінійної регресії залежності частки валової доданої вартості у випуску валового внутрішнього продукту за видом економічної діяльності «Транспорт, складське господарство, поштова і кур'єрська діяльність» від структури інновацій, впроваджених у галузі (с. 219), однак у подальшому цей науковий результат в роботі не використовується.

10. Не можна цілком погодитися з твердженням автора, що на етапі ініціації утворення і мотивації учасників міжрегіонального транспортно-логістичного кластеру доцільно використовувати інструментарій каталітичної кластерної політики держави (с. 228). На нашу думку, така пасивна роль держави на початкових етапах формування ТЛК, особливо, якщо мова іде про міжрегіональні транскордонні кластери, не дасть бажаного ефекту, тут потрібні інструменти і методи більш активної, інтервенціоністської кластерної політики держави.

Висловлені зауваження та побажання не применшують в цілому високий науково-теоретичний та прикладний рівень дисертаційної роботи і не знижують її позитивної оцінки.

Відповідність дисертації Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника

Дисертаційна робота Мінакової Світлани Михайлівни на тему: «Стратегічні орієнтири розвитку логістичних транспортних систем України в

умовах глобалізації» є самостійним, завершеним, цілісним, логічним за структурою науковим дослідженням.

Поставлену в роботі мету досягнуто, завдання — розв'язані і висвітлені у заключних висновках методичного та прикладного характеру. Нові наукові положення, висновки та рекомендації, одержані в ході дисертаційного дослідження та винесені до захисту, в сукупності вирішують важливу наукову проблему створення теоретико-методологічних засад, розвитку методичних положень і організаційних підходів до формування та реалізації стратегічних орієнтирів розвитку логістичних транспортних систем України на основі розробки концепції стратегічного розвитку логістичних транспортних систем України в умовах глобалізації. Зміст автореферату відповідає змісту дисертації і розкриває її основні положення. Дисертація відповідає паспорту спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством і вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р., а її автор – Мінакова Світлана Михайлівна - заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

провідний науковий співробітник
науково-дослідного сектору Донбаської
державної машинобудівної академії
Міністерства освіти і науки України
доктор економічних наук, доцент

Д.К. Турченко

*Світлана
Мінакова
професор
роботи
зв'язків*

Світлана Мінакова

Д.К. Турченко